

MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZETI EGYETEM DOKTORI ISKOLA

Kortárs Kódex

Mestermunka

A kapcsolódás mértéke

Szentek és szuperhősök dialógusa a képzőművészet határain belül - vagy kívül
című DLA értekezéshez

Filó Veronika

2023

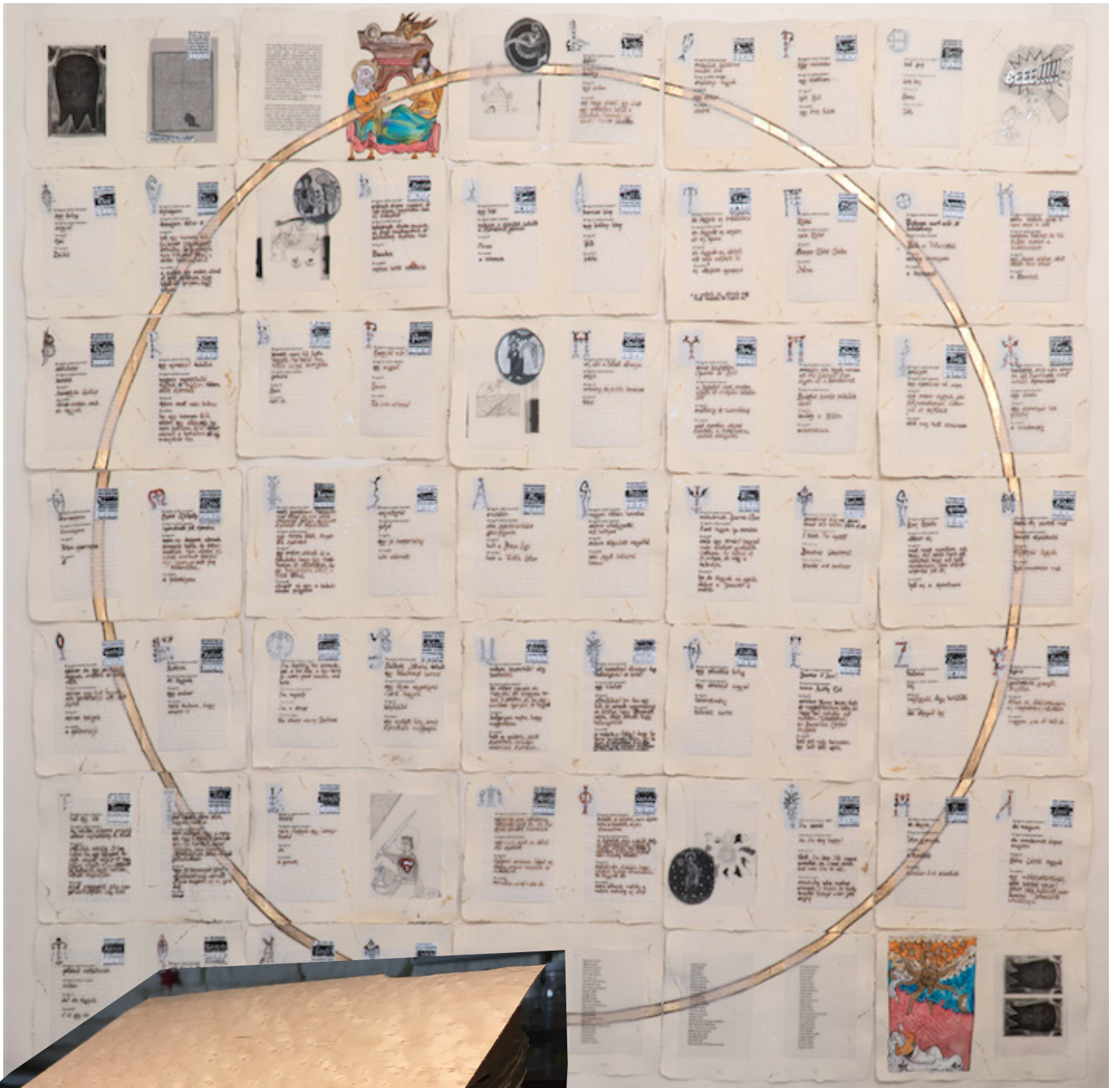
Témavezető | Dr. habil. Csanádi Judit DLA
Társ-témavezető | Dr. Kicsiny Balázs DLA

issuu.com

Kortárs Kódex_elsőrész ♦ <https://issuu.com/veronikafilo/docs/első>

Codex Contemporary_masodikresz ♦ <https://issuu.com/veronikafilo/docs/masodik>

A Doktori Iskola ideje alatt ikonokat festettem, képregényeket készítettem, és különböző képzőművészeti/képregényes/filmes foglalkozások vezetőjeként (vagy társ-vezetőjeként) alkotásokat hoztam létre gyerekekkel (Gyik-Műhely, Oktopus Szakgimnázium, Gyerekszem Egyesület, Gyöngyösi projektek). Emellett itt tudtam (végre) kibontakoztatni a könyvek iránti (gyerekkorom óta meglévő) rajongásomat, és mély kötődésemet. Ezért gyakorlatilag minden, többnyire a Feszty-ház műtermében elkészített munkát a mestermunka "előképének" tekintek, amibe az elért eredményeket vagy beépítettem, vagy nem.

A tényleges Mestermunka a **Kortárs Kódex**. Ez egy darab könyv, egy "kódex", tulajdonképpen művészkönyv, azonban egy szöveg (az értekezés), valamint egy installáció része. Ezzel a könyv-tervvel érkeztem a Doktori Iskolába. Az elkészítését sokáig halogattam, lassan, hosszú szünetekkel formálódott, de kialakulásának és elkészülésének történetét ismertettem a disszertációban (*A kapcsolódás mértéke*, 38-41. oldal). Azt nem tudom megítélni, kellett-e ehhez ennyi "elő-könyv", valószínűleg nem, de hát annyira jó volt könyvekkel foglalkozni! Három gyerek mellett nekem most adatott erre időm, és én kihasználtam.

A művészkönyvek többségét 2021-ben a Liget Galériában mutattam be (>*kifutó*<, Dla-záró kiállítás). Tudomásom szerint ez volt az utolsó kiállítás, amit Beke László megnyitott. Nagyon szerettem volna, ha a **Kortárs Kódex** van a "főhelyen", (arra építve a kiállítást), de sajnos akkor még nem volt kész. Ezt valahol nagyon szégyeltem. (Szerettem volna, hogy Beke lássa, olvassa, reménykedtem, hogy nem annyira beteg. Áldásnak érzem, hogy élete végének részese lehettem, és elkísérhettem utolsó útjára.)

A **Kortárs Kódex** angolul *Codex Contemporary*, aminek kezdőbetűi CC, vagyis a *Creativ Commons* (Nevezd meg! Ne add el! Így add tovább), amit nagyon szórakoztatónak találok, de erről ennyit.

Tartalmát tekintve a Veronika kendője / Abgár király történetének parafrázisa.

A szárazabb adatok:

A kódex 140 oldal, 2 laponként, tehát 4-oldalanként (oldalpáronként) van egymásba fűzve, ami 17 db 4-es, pontosabban 8-as egység + 1 árván maradt 4 oldal. Kiterítve 150x150 cm. Sokat vacakoltam vele a Fesztybe, de csak ebben az 10x7-es (oszlop / sor) formában, vagyis ebben az "olvasatban" látszódik az arany körvonal, ami egy GLÓRIÁT jelképez, és a KORTÁRS KÓDEX felirat. A könyvkötést Cholnoky Zsófia készítette a Matatóban. Bekötés után a könyv soha többé nem kiteríthető, vagyis egy-az-egyben nem látható.

A bigelt, merített papírlapokra 100 kis pausz "kendőcske" van illesztve, melyekre egy-egy *Bibliai / Evangéliumi* idézet került – fehér tollal. Erre írtam barna tintával, kalligrafikus írással a 100 ember 4 kérdésre adott válaszát. A fehér betűk a szív mélységeire utalnak, hiszen "szabad szemmel" ezek az idézetek (ahol éppen kinyílt a *Biblia*) nem igazán olvashatók. A kalligráfiát - fekete tollal ráfirkálva - szándékosan "rontottam", mintha cérnaszálak lógnának ki a lejegyzett szavakból. Ezzel az élőbeszédre (is) céloztam.

A kendőcské a merített papírhoz kapoccsal való odaerősítése Jézus szövegeire utal.

Az oldalon még a válaszoló neve olvasható, egy kis "középkori mosócédulra" írva, és egy iniciálé-szerű betű, amely keresztnevének kezdőbetűjére rímel.

A könyvhöz tartozó két vászon-print: még a bekötés előtt egymás mellé kiterített könyvlapokon látszódó **glória köre**, és a lapok másik oldalán a **Kortárs Kódex felirat**. A fotók Szabó Róbert munkái.

Az eredeti kódexlapokon ezek metálozva/ lakkozva vannak.

A Kortárs Kódex eleve a védés napjára készült. Annak helyszínén, a (számomra nagyon sokat jelentő) Feszty-házban szeretném először bemutatni.

Amennyiben egy leendő kiállításra gondolok, ezt látom: a könyv és a nyomat (glória-felirat) egységet egy led-szalag köti össze. Ezek mellett fekete-fehér matricákon (kendőcskéken) a 100 ember válasza jelenik meg sorban, egymás után (mint a led szalag-fénye) begépelve (magyarul / angolul, egy esetben görögül). Az installációt egy eredeti, autentikus technikával festett ikon (*Veronika kendője*) zárja – vagy nyitja. A térben látható kisebb nagyobb printeken lévő "kendő-variációk", a világító led-szalag, maga a kézzel készített "zárt" kódex, valamint a válaszokból felsejlő, és a *befogadóban* megjelenő emberi arcok **együtt** jelentik a disszertációban kifejtettek szerint a kapcsolódás mértékét.

A kendő, a kódex, és a fény hol erősebben, hol gyengébben kapcsolódik, kötődik egymáshoz. Azt gondolom, így vagyunk egymáshoz, és az Istenhez kötve.

A válaszolók névsora abc-rendben:

Aglieta Katica	Grosch Pál	Németh Anna
Anga Titusz	Halaj Benedek	Oláh Mátyás
Bajzik Anna	Herczeg Izolda	Orsós László Jakab
Barakonyi Szabolcs	Homoki Hajnalka	Parlagi Gáspár
Baránka Eszter	Horkay Sandra	Pásztor Fanni
Barnaföldi Anna	Huttlasa Tamás	Pompor Máté
Beke László (1944-2022)	Hyseni Dominik	Purger Tamás
Borisz Fuszek (Borisz atya)	Idrányi Flóra	Regenye Andris
Bódis Krisztina	István Kovács	Sághy András
Buda Zsófia	Jászovits-Bóta Nikoletta	Schmidt Gertrúd
Budai Rita	Jean Cassian de Foucauld	Selmeczi Zsófia
Cholnoky Zsófia	Juhász József Dzsúlió	Simongáti Eszter
Czeplédi Juli	Kanalas Ági Liána	Somogyi Lili
Czeizel Balázs	Karafiáth Orsolya	Szebehleczy Borbála
Czimermann Csaba	Karvalits Ivett	Szerdahelyi Júlia
Dimitris Siregelas (Δημήτρης Συρεγγέλας)	Katona László (Prodromosz atya)	Szél Ágnes (szélágnes)
Dobó Bianka	Keresztyén Balázs	Szénási Ildikó
Ehrenthal Krisztina	Krammer Kyra	Szilágyi Ákos
Ewan Clayton	Kristóf Gábor	Szöllősi Mátyás
Fehér Márta	Kriza Ágnes	Tettamanti Ádám
Ferenczi Enikő	Koós Anna	Topcsiov-Tamási János
Filó András	Kovács Nóra	Tókos Katica
Filó László	Kovács Soma	Tóth Bertalan
Filó László (Béla)	Kupusz Ramóna	Tóth Borbála
Filó Veronika	Lévai Janka	Tóth Krisztián (Toti)
Forgács Fanni	Lódi Virág	Tóth Péter
Fusz Mátyás	Makk Zsuzsanna	Xeravits Géza (1968-2019)
Fülöp Luca	Mayer Kata	Vajda Mihály
Gaál Gábor	Mezei Márk	Vantulek Émi
Grosch Dániel	Molnár Péter	Veress Kata
Grosch Hajnalka	Móré Lajosné (Krisztina)	Virágh Emese
Grosch Károly	Nacsinák Dávid	Zalavári András
Grosch Nándor	Nacsinák Noé	
Grosch Panni	Nagy Karolina	

A kódex bevezető szövege:

2017-től, főleg 2019 és 2020 között 100 embernek tettem fel a kérdést: *Ki vagy te?* és további hármat. Arra kértem őket, ha lehetséges, gyorsan, "gondolkodás nélkül" válaszoljanak, mondják azt, ami először eszükbe jut. Eleinte egy nagyon izgalmas játéknak láttam ezt az egészet, nem pontosan körvonalazódott, hova fog kifutni, extrán kíváncsi vagyok más emberekre, mindenkire. Aztán feltűnt, hogy a 100-ból körülbelül 100-an vették komolyan. Úgy értem, elég komolyan ahhoz, hogy önmaguk elől ne bújhassanak el. Tiszta arcok rajzolódtak ki előttem, valami lényeges... *Van, akinek jobban látom a vonásait, van, akinek kevésbé, de a szó-anyagból minden esetben elő-elővillan egy arc-mintázat, a férc-öltések alól kihalljuk a szívdobogást.* Nagyon szerencsésnek érzem magam, és nagyon hálás vagyok ezért a 100 találkozásért.

Szent Veronika Jézus arca elé tartotta kendőjét, hogy felitassa szenvedéseit. *Engem is Veronikának hívnak, és nem vagyok sem szent, sem szuperhős; az volt a dolgom, hogy teljes figyelmemmel, a legőszintebben az emberek felé forduljak, és lejegyezzem válaszaikat.* A Kortárs Kódex "kendőjén" megjelenő 100 arc talán ki tud tenni 1 egészet. Mert »megteremtette Isten az embert a maga képására« (1Móz 1,26).

A négy kérdés:

Ki vagy te, amikor harcolsz?

Ki vagy te, amikor szeretsz?

Ki vagy te?

Ki a másik?

Mi volt a szabály?

A találkozásnak véletlennek kellett lennie. Spontánnak, ugyanakkor arra készen kellett állnom, hogy képes leszek odafigyelni maximálisan, 100%-kal a másikra. És képes leszek egyfajta "megszűnésre". Olyasmi ez, mint mikor ikont festek. Akkor sem maradhatok én magam. (Pontosabban én magam vagyok, és így, amilyen, de "valaminek" át kell tudni engednem az én-emet. Ez egy érzés, nem tudom pontosan megmagyarázni, fogalmam sincs mennyire van jelen ilyenkor Isten, de bízok benne, hogy eléggé jelen van, mert rászorulok.) Ez a "rákészülés" nem lehetett több, mint 2-3 másodperc. Ha ez nem ment, akkor nem mozdultam. Nem sok ilyen volt, de előfordult, aki ebből a kódexből (sajnos) kimaradt. Vagy mert én nem tudtam "átkapcsolni" / nem lettem "állapotban", vagy eleve "nem akadt utamba"... Az esetek nagytöbbségében amikor *eljött a pillanat*, cselekedtem. És az már eleve fantasztikus volt!

Én tudtam, mit fogok kérdezni, ők még nem, ez előfordult, hogy látszott rajtuk. Szinte minden esetben kíváncsiak, emiatt enyhén feszültek / kissé izgatottak voltak. Mielőtt feltettem volna az első kérdést, *már akkor* valami megszületett. Az első kérdésre adott válasz után mintha egy buborékba kerültünk volna... A kérdéseknek van egy íve, az közel minden esetben magával rántott mindkettőnket. Olyan mértékű, de inkább olyan finomságú tapasztalattal gazdagodtam, amelyet nem lehet elég részletesen leírni, a száraz leírással ezek a találkozások és kapcsolódások elpárolognak. Nem ikon, nem képregény, nem film, élő emberekkel *alkottam*... És **mindketten** kellettünk hozzá.

"Élő" találkozások született. Úgy gondolom, elég mélyek. Úgy érzem, nagyon fontosak. Remélem, hogy a legnagyobb alázattal tudtam eltalálni a formát... Pontosan tudom, hogy – hiába gyakoroltam! – nem tudtam megtanulni a csodaszép kalligrafikus írást, pedig nagyon jó tanárom volt, Ewan Clayton, egy csodálatos ember! Úgy írtam le, ahogy tudtam, úgy, ahol most tartok, tiszta szívből. Remélem, hogy mindenkire hűséges voltam. A felelősség súlya nyom, de egy adott ponton átadtam Istennek. Nem menekülésből, egyszerű gyengeségből. Engem Ő tart. Az életem egy pontján így alakult. Ez a legfőbb tapasztalatom: minden valódi találkozás ajándék, és kegyelem.

a Kortárs Kódex borítója a Matatóban - egy hangszerkészítő műhelyből érkezett: egy hárfa lehullt darabjai

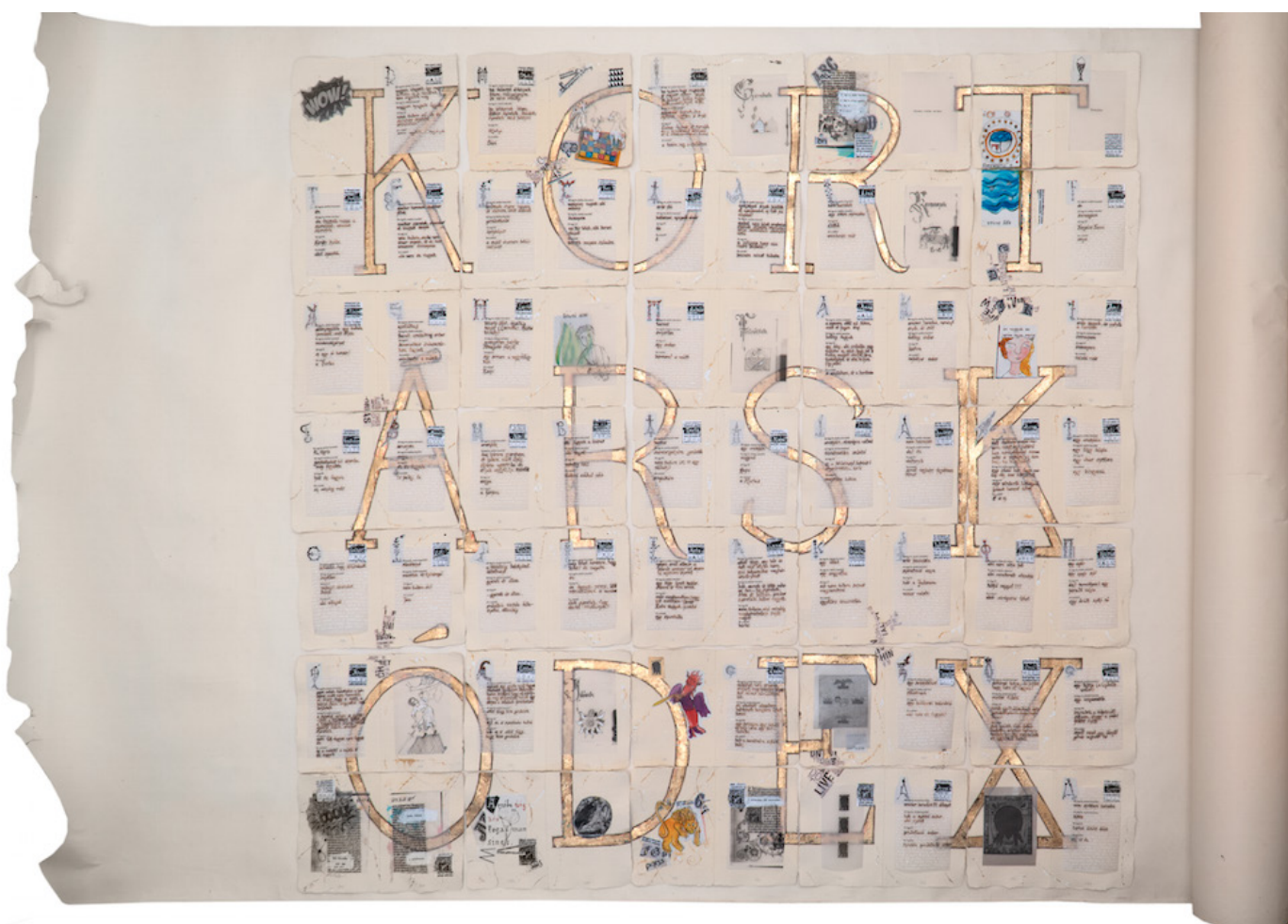
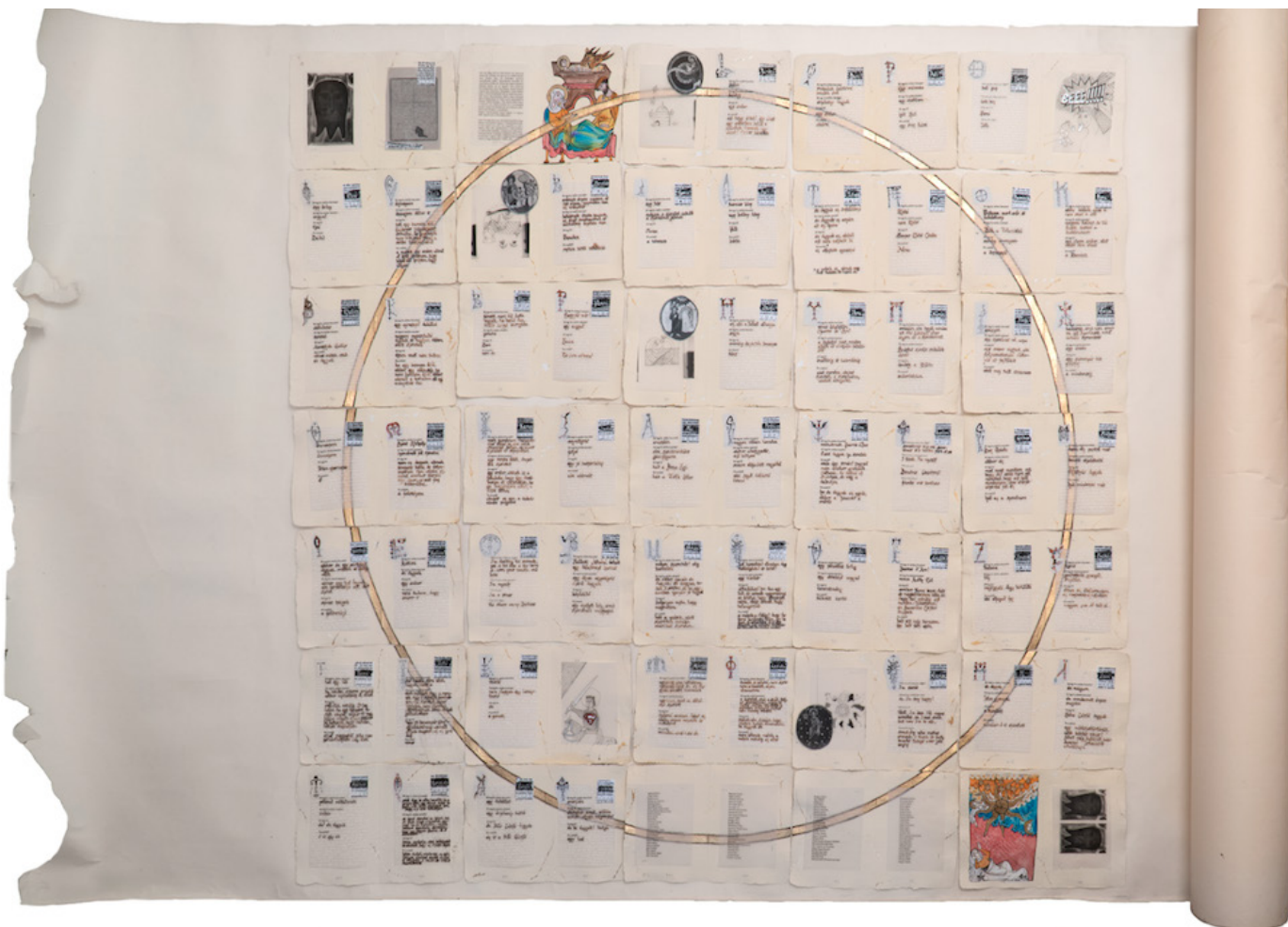

Cholnoky Zsófia fotói

fotók: Szabó Róbert

Szabó Róbert fotói, nyomdai munka: Pigmenta

Kortárs Kódex
részlet

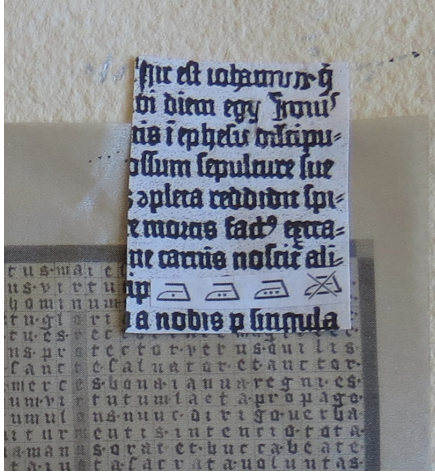
Filó Veronika, 2023

Tecnikai adatok

felhasznált anyagok: fa, köté, merített papír, pauszpapír,
metál, tusztinta, fekete zselés toll, nyomatok, ragasztó,
kapocs

méret: (borítóval) 17x22cm, (belív) 15x21 cm

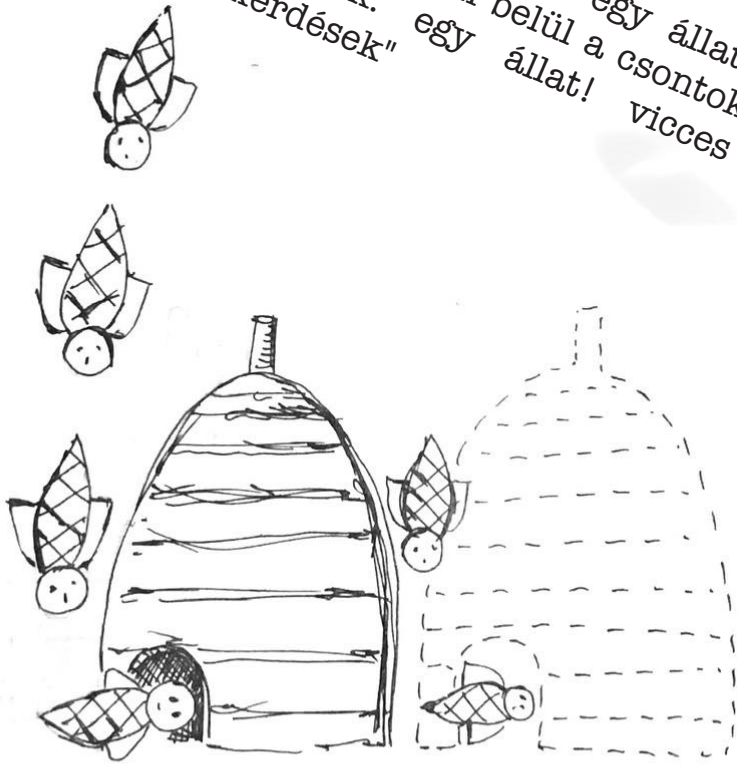

a kérdezettek:

Gyerekek
Kamaszok
Felnőttek
Idősek

"ezt hogy érted? egy állat?
az emberben belül a csontok
vannak. egy állat! vicces
kérdések"

Ki vagy te?
nem an é
m anke len an, a
és Matyi de nem is
a m nassz nhar le
u ki a másik?
alod lenni, minden
készen embernek fia
nelu szolgálatnak

Ki vagy te, amikor harcolsz?

ugyanaz vagyok, aki mindig

Ki vagy te, amikor szeretsz?

önmagam

Ki vagy te?

egy kis lélek, aki keresi magát

Ki a másik?

tükrök magam számára

Ki vagy te?

mindig önmagam

Ki a másik?

a depresszió

"a másik az, akinek meg kell mutatni, ki vagyok én"

Ki vagy te, amikor harcolsz?

nem harcolok

Ki vagy te, amikor szeretsz?

egy órási szívecske

Ki vagy te?

LINA

Ki a másik?

mindenki más

Ki vagy te, amikor harcolsz?

Ki vagy te, amikor szeretsz?

Ki vagy te?

Ki a másik?

"egy percem a nagyvilágban"

"egy ember"" "ez egy jó kérdés!"

"hétfő reggel??!!"

"egy éhes szellem"

"én? komolyan? egy fáradt anya"

"nem tudom"

"egy 23 dimenziós lény." egyébként meg ufónak érzem magam - ez az igazság.

"Oh, I'm very happy!"

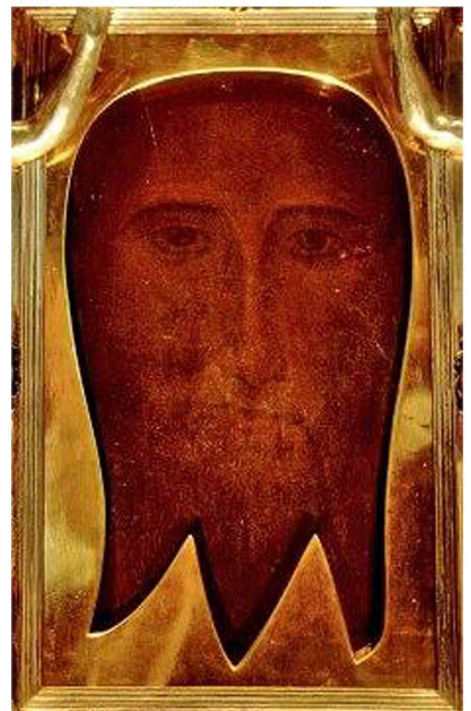
"én mindennek
érezem magam"

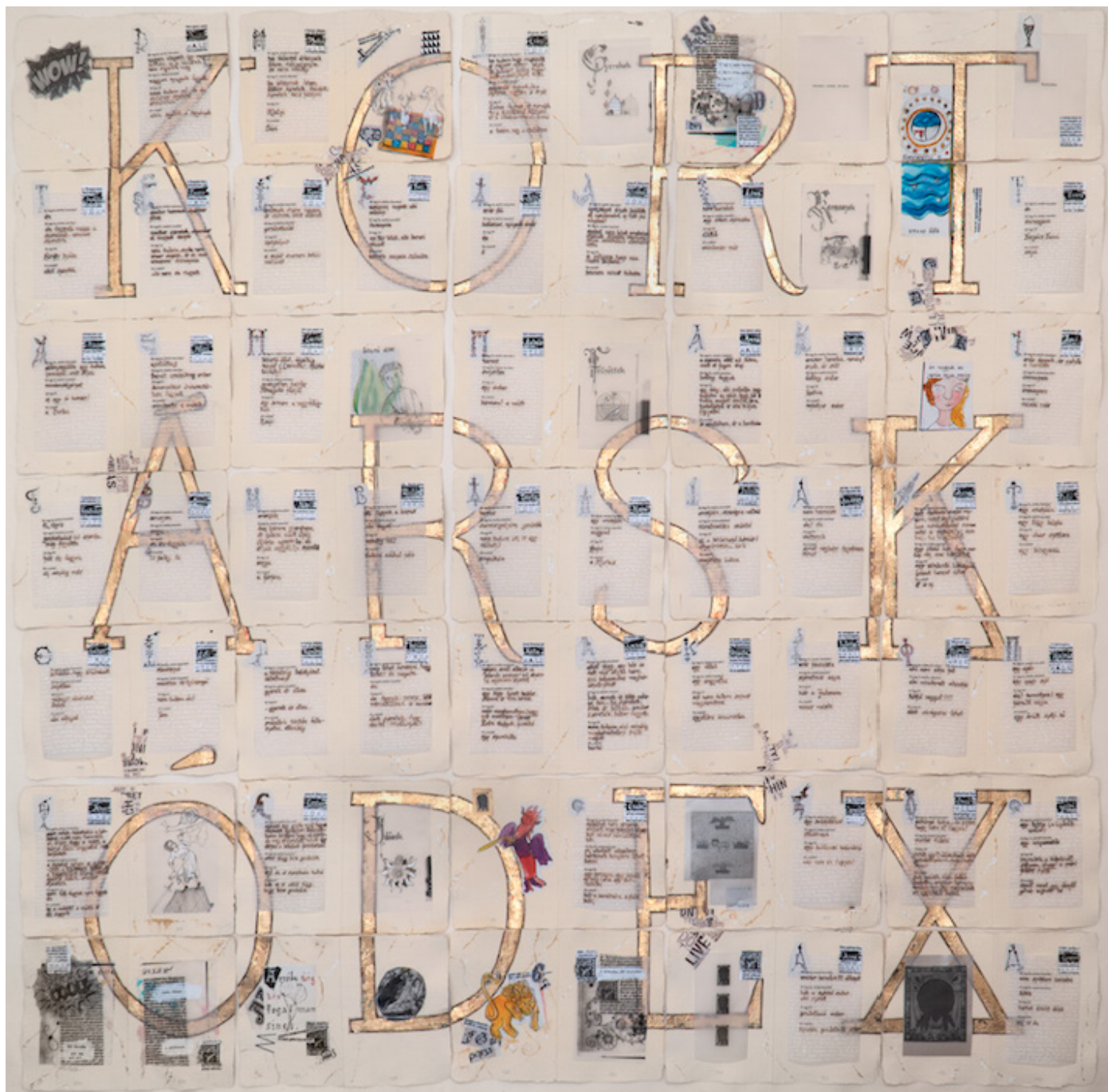

az edesszai kendő, Vatikán

Külön köszönet:

a családomnak, és Grosch Máriának,
Tóth Péternek, és Ewan Claytonnak,
Cholnoky Zsófiának,
és Csanádi Juditnak.

Valamint Nektek, 100-atoknak akik válaszoltatok.